

Foreningsnyt – foredrag i efteråret

Foredragskalender

Dato	Tid	Foredragstitel	Foredragsholder	Forening
Sep.				
6/9	19.15	Stjernedannelse med ALMA	<i>Christian Brinch</i>	AS (Kbh)
13/9	19.00	Stjernedannelse med ALMA	<i>Christian Brinch</i>	AS (Årh)
13/9	19.30	ESO – Astronomy made in Europe	<i>Claus Madsen</i>	SNU
14/9	17.00	Det antropiske multivers – Fysik eller metafysik?	<i>Helge Kragh</i>	VHS
Okt.				
4/10	19.15	Lys i mørket: Observationer af de yngste stjerner	<i>Jes Jørgensen</i>	AS (Kbh)
4/10	19.30	Mod en ny forståelse af naturens mindste byggesten	<i>John Renner Hansen</i>	SNU
11/10	19.00	Lys i mørket: Observationer af de yngste stjerner	<i>Jes Jørgensen</i>	AS (Årh)
12/10	17.00	Udviklingen af konveksitetsbegrebet og matematisk programmering i det 20. århundrede: Sære forbindelser, videnskabelig mobilisering og personlige møder på kryds og tværs	<i>Tinne Hoff Kjeldsen</i>	VHS
25/10	19.30	Indblik i materialers struktur og bevægelse: Neutronspreddning nu og i fremtiden	<i>Kim Lefmann</i>	SNU
26/10	17.00	“Wir sind alle Afrikaner”: Abstraktion og tingsliggørelse af 'race' i historisk belysning	<i>Rasmus Grøndfeldt Winther</i>	VHS
Nov.				
1/11	19.15	Numeriske simulationer af stjerne- og planetdannelse	<i>Åke Nordlund</i>	AS (Kbh)
8/11	19.00	Numeriske simulationer af stjerne- og planetdannelse	<i>Åke Nordlund</i>	AS (Årh)
15/11	19.30	EMBL – European Molecular Biology Laboratory	<i>Lars Juhl Jensen</i>	SNU
22/11	19.15	Formørkende exoplaneter og Kepler-missionen	<i>Lars Buchhave</i>	AS (Kbh)
29/11	19.00	Formørkende exoplaneter og Kepler-missionen	<i>Lars Buchhave</i>	AS (Årh)
Dec.				
6/12	19.15	Hvordan opstår planeter?	<i>Anders Johansen</i>	AS (Kbh)
15/12	19.30	Røntgenlaseren – fra drøm til virkelighed	<i>Robert Feidenhans'l</i>	SNU
13/12	19.00	Hvordan opstår planeter?	<i>Anders Johansen</i>	AS (Årh)

AS (Kbh): Astron. Selskab (København), Auditoriet, Juliane Maries Vej 30, 2100 København Ø (www.astronomisk.dk).

AS (Årh): Astron. Selskab (Århus), Matematisk Inst., Aarhus Universitet, Ny Munkegade, Bygn. 1530, Aud. D2, 8000 Århus C.

SNU: Geologisk Museum, Øster Voldgade 5-7, 1350 København K (www.naturvidenskab.net).

VHS: Videnskabshist. Selskab, H.C. Ørsted Inst., aud. 10, Universitetsparken 5, 2100 Kbh Ø (www.math.ku.dk/videnskabshistorie).

Astronomisk Selskab

Temaet for efterårets foredragsrække er *Dannelse af stjerner og planeter*. I rummet mellem stjernerne findes kæmpestore skyer af gas, hvoraf nye stjerner og planeter dannes. Det sker, når dele af skyen bliver så tæt, at den begynder at falde sammen under sin egen masse. Stjernen dannes i midten og planeterne opstår i en skive af gas og støv uden om stjernen. I grove træk kan man sige, at planetdannelse sker ved at støvkorn støder sammen og danner små faste klumper, kaldet planetesimaler. Når en planetesimal er et par kilometer i diameter, vil tyngdekraften trække yderligere materiale til. Planeten vil vokse, så længe der er materiale i skiven omkring stjernen. Når stjernen i midten af skiven begynder at lyse, vil det gas og støv, som ikke har klumpet sig sammen i skiven, blive blæst væk. Dermed stopper planetdannelsen. Hele processen forløber på under 100.000 år, og der er mange detaljer, som vi endnu ikke helt forstår.

Foredragsrækken vil belyse udfordringerne ved at observere stjerne- og planetdannelse der foregår skjult inden i de interstellare skyer, hvordan man kan observere planeter omkring andre stjerner og hvor langt vi er nået i vores teoretiske forståelse af hvilke fysiske processer der spiller hovedrollen under stjerne- og planet-dannelse.

Foredragene afholdes i samarbejde mellem Astronomisk Selskab, Tycho Brahe Planetarium og Folkeuniversitetet. De er tilrettelagt af Anja Andersen, Christoffer Karoff, Frank Grundahl og Torben Arentoft.

Videnskabshistorisk Selskab

Foredragene afholdes på H.C. Ørsted Institutet i København. Kl. 16.30 byder selskabet på kaffe, te og frugt i Institut for Matematiske Fags frokoststue, rum 04.4.19 på 4. sal. Man er velkommen til at gå med ud at spise med foredragsholderen efter foredraget, på egen regning.